

2012WMC53

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 3 september 2012 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

mw.drs. U.P. Blom (voorzitter), mw. A.M.A. Pennarts-Pouw (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), mw.drs. F.M. Alsem (VVD), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), de heer M. Boer (SP), mw. E.J. Broere (PVV), mw. Y. Claus (SP), drs. K.E. Driehuijs (PvdA), J. Fastl (GroenLinks), drs. C. de Heer (ChristenUnie), mw. drs. K.N. Jedema (D66), W. Joustra (VVD), mw. H.J. Keller (PvdD) drs. A.H.L. Kocken (VVD), mw.drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers (CDA), J. Marchal (SGP), mw. H. Nap (CDA), dr. I. Thonon (D66), drs. W.J. Ubaghs (PVV) en mw. P.J. van Viegen MSc (PvdA);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (adjunct-griffier), mw. M.L. Engelsman en mw. W. Voorneman-Rikkers (verslag);

Met kennisgeving afwezig: drs.ing. E.P.G. van Hees (PVV), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), mw. drs. J.C.M. Versteeg (D66)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom in het bijzonder de heer Ubaghs, opvolger van de heer Van Hal Scheffer. Zij staat vervolgens stil bij het overlijden van de heer Van Hal Scheffer en verzoekt om een moment stilte om hem te gedenken.

De berichten van verhindering worden doorgenomen.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Mededelingen

- De voorzitter memoreert dat Hans Schoen tijdelijk (tot de Kerst) zal worden vervangen door Marie Louise Engelsman. Namens de commissie wenst spreekster Hans Schoen veel succes met het inhoudelijke werk, dat hij tijdelijk twee dagen per week zal gaan vervullen. Zij heet Marie Louise Engelsman welkom.
- Gedeputeerde Pennarts vestigt de aandacht op de korting van 2,65% op de Jeugdzorg. Dit uitvloeisel van het Lenteakkoord houdt in, dat er minder doeluitkering beschikbaar komt voor Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders, ten behoeve van de loonkosten. De impact van deze maatregel voor Utrecht bedraagt ca € 2 – 3 mln.; een wezenlijk bedrag, dat overigens voor veel provincies en stadsregio's geldt. Er bestaat nog een kans, dat één en ander wordt gerepareerd. Door de VNG en het IPO is daartoe een lobby opgestart. Spreekster zal de commissie op de hoogte houden van de ontwikkelingen.
- Gedeputeerde Pennarts deelt met betrekking tot Huis Doorn mede, dat de Tweede Kamer een motie heeft aangenomen. Om pas in het najaar definitieve besluiten te nemen over stopzetting van subsidies aan regionale Rijksmusea, op basis van de herijking van het Nederlands Museumbestel in het kader van de Cultuurnota. Dit biedt de regionale Rijksmusea w.o. Huis Doorn enig respijt om zich voor te bereiden en de lobby op te starten. GS hebben de heer Sietsma gevraagd Huis Doorn een dag per week te ondersteunen bij het opstellen van een plan van aanpak voor de lobby. Ter vergadering laat spreekster een folder circuleren over Huis Doorn.

Ingekomen stukken

2.1. Memo GS van gedeputeerde De Vries over Stadslandbouw in leegstaande kantoorgebouwen

De voorzitter memoreert, dat met gedeputeerde De Vries is afgesproken dat inhoudelijke behandeling in de commissie RGW plaatsvindt.

2.2. Memo GS van gedeputeerde Pennarts over conclusies inspectierapport naar aanleiding van het overlijden van een peuter

De heer Marchal merkt op, dat het de SGP zorgen baart dat BJU in haar bestuurlijke reactie aangeeft zich niet te herkennen in de conclusies van de inspectie. Op grond hiervan heeft de SGP niet veel vertrouwen in het verbeterplan.

Gedeputeerde Pennarts merkt, onder verwijzing naar haar memo, op dat GS er wel vertrouwen in hebben dat tot een goed verbeterplan zal worden gekomen. Mede omdat BJU in haar reactie aangeeft dat zij, hoewel zij zich niet herkent in de conclusie van de inspectie, de aanbevelingen van de inspectie op zal volgen. De provincie zal daarop toezien door middel van monitoring van de voortgang. Mevrouw Van Viegen acht het een goede zaak dat de inspectie een onderzoek heeft ingesteld, met aanbevelingen komt en vervolgens aan BJU verzoekt zelf te komen met een verbeterplan. Geïnformeerd wordt wanneer de commissie een terugkoppeling kan verwachten over dit proces. Overigens wordt verzocht de commissie de volledige bestuurlijke reactie van BJU te doen toekomen.

Mevrouw Pennarts licht toe dat de provincie een sturingsrelatie heeft met BJU. Een accountmanager binnen de provincie onderhoudt de contacten met BJU en stelt dit onderwerp aan de orde; daarnaast heeft spreekster twee keer per jaar een bestuurlijk overleg met BJU, waarin dit punt ook aan de orde zal komen. Spreekster heeft er het volste vertrouwen in, dat een en ander zal worden uitgevoerd op de wijze waarop BJU dat heeft toegezegd.

De volledige reactie van BJU is beschikbaar; spreekster zegt de commissie een afschrift toe.

3. Verslagen van de statencommissievergadering Wonen, Maatschappij en Cultuur van 11 juni en 25 juni 2012

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer Thonon deelt gedeputeerde Pennarts mede, dat zij de commissie al voor het zomerreces een memorandum heeft toegezonden met haar reactie op de gevolgen van de adviezen van de Raad voor Cultuur voor de Utrechtse musea.

De verslagen van 11 juni en 25 juni 2012 worden ongewijzigd vastgesteld.

4. Rondvraag

Mevrouw Broere vestigt de aandacht op de € 2,1 mln voor de restauratie van Châtelet Kasteel De Haar, Kasteel Wijk bij Duurstede, park Kasteel Loenen en het Baarnse Bos. De PVV kan zich niet herinneren dat dit bedrag aan de commissie is voorgelegd. Op een desbetreffende vraag van de PVV in de commissie RGW, is door gedeputeerde Krol geantwoord dat € 2 ton vanuit het Parelfonds moet komen voor de restauratie van de Kleine Kom in het Baarnse Bos. Dit verbaast de PVV, omdat zij zich niet kan herinneren dat in het kader van het Parelfonds ooit is gesproken over het Baarnse Bos. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Voorts wordt geïnformeerd of bekend is hoe droevig het is gesteld met de restauratie van de Grote Kom in het Baarnse Bos. De PVV heeft moeite met het feit dat het provinciaal geld aan dit prestigieuze object slecht wordt besteed, terwijl aan zaken die echt dringend moeten gebeuren in het Baarnse Bos niets wordt gedaan. Zij kan dit illustreren aan de hand van foto's. Bij de Grote Kom is een talud gemaakt, bekleed met gras. Bij regen spoelt het gras de vijver in. Er is een hek rondom de Grote Kom geplaatst; de wandelpaden staan bij regen onder water en zijn ook nog eens met olie bevuild. Gedeputeerde Pennarts licht toe, dat het Parelfonds ad € 2,1 mln is opgebouwd uit verschillende budgetten. Een deel is afkomstig vanuit de Coalitieakkoord voor de voortzetting van het Parelfonds, een deel betreft een overheveling van voorgaande perioden i.c. gelden die niet zijn uitgegeven en zijn toegevoegd aan dit budget. Tot slot zit er een flink bedrag bij van het Rijk, die de provincie heeft opgedragen ervoor zorg te dragen dat de Monumentengelden voor Rijksmonumenten op een

doelmatige wijze worden besteed. Er is een keus gemaakt voor een aantal projecten. De nadere informatie daarover zal nog aan de commissie worden toegezonden.

Met betrekking tot het Baarnse Bos licht spreekster toe dat de voorwaarde is gesteld dat fase 1 netjes moet zijn afgerond, alvorens de provincie participeert in de financiering van fase 2. Daarop ziet de provincie toe. Spreekster memoreert, dat op het project in het Baarnse Bos enige emotie zit. Het gaat om het in ere herstellen van een historische plek in een historisch bos. De Grote Kom was vervaagd in het landschap. Het terugbrengen hiervan was een behoorlijke ingreep in het landschap, waarbij inwoners niet altijd voldoende zijn meegenomen in de ontwikkeling en waartoe die zou leiden. GS zijn ervan overtuigd, dat een volledig gerestaureerde Grote Kom een aanwinst is voor Baarn. Op dit moment is nog sprake van een overgangssituatie.

Spreekster zegt toe, dat met Staatsbosbeheer zal worden overlegd op welke wijze de genoemde mankementen zo snel mogelijk kunnen worden opgelost.

Mevrouw Broere wijst erop dat er geen geld is om de toegezegde bomen en andere aankleding rondom de Grote Kom te financieren. Daarvoor is een inzamelingsactie gestart. Het bevreedt de PVV dat de Baarnse bevolking er nu voor moet zorgen dat het af komt.

Gedeputeerde Pennarts deelt de mening van de PVV niet. GS zien dit als een vorm van modern cultureel ondernemerschap in het licht van het uitgangspunt, dat het niet allemaal bij de overheid vandaan hoeft te komen. Spreekster hoopt dan ook dat dit initiatief substantieel wat gaat opleveren.

5. Termijnagenda

De heer Thonon informeert waarom de toezegging, om te kijken op welke manier tegemoet kan worden gekomen aan de zorgen die leven bij jeugdtheatergezelschap Het Filiaal, pas in november wordt afgedaan. Geïnformeerd wordt waarom dit niet wordt meegenomen in het kader van de Begroting 2013.

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat dit gezelschap niet meer door de provincie wordt gesteund in het kader van de convenantfinanciering. Zij heeft aangegeven dat de provincie zich het lot van Het Filiaal aantrekt en heeft toegezegd te zullen bekijken of er mogelijkheden zijn dit gezelschap via ander beleid bv. de Cultuureducatie of het Festivalbeleid te ondersteunen. Daarnaast wordt momenteel gekeken; het heeft de aandacht.

De heer Marchal merkt op dat de datum voor de Transitiebijeenkomst Jeugdzorg met gemeenteraden nog onbekend is. In verband met het besluitvormingstraject pleit de SGP ervoor de bijeenkomst nog dit jaar te organiseren.

Spreekster las vorige week dat Kasteel Wijk bij Duurstede en enkele andere kastelen extra geld krijgen. In de Termijnagenda staat, dat de verdeling van het Parelfonds pas 17 september a.s. aan de orde komt. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat GS al iets hebben gecommuniceerd, waarover de Staten zich nog niet hebben uitgesproken. In dit geval staat in het stuk, waarnaar de SGP refereert, dat GS voornemens zijn om, maar het ware wellicht handiger geweest indien GS daarmee even hadden gewacht.

De voorzitter deelt mede dat voorgestaan wordt de Transitiebijeenkomst Jeugdzorg met gemeenteraden en de bijeenkomst Statenleden ontmoeten cliënten uit de jeugdzorg nog dit najaar te organiseren. Dat is kort dag op grond waarvan spreekster de commissie dringend verzoekt ruimte vrij te maken voor deze belangrijke bijeenkomsten.

6. Statenbrief Erfgoedallianties samenwerking Kasteelmusea

De heer De Heer deelt mede dat het nieuws over Huis Doorn en de actie die daar wordt ondernomen de ChristenUnie verheugt.

In de Statenbrief staat, dat er zich wellicht nog meer gesprekspartner aandienen. Spreker heeft begrepen dat het Armando Museum zich zal vestigen in Landhuis Oud Amelisweerd. Geïnformeerd wordt of dit Museum wellicht een van de gesprekspartners zou kunnen worden.

De heer Kocken deelt mede dat de VVD het initiatief om te kijken naar mogelijkheden van samenwerking steunt. De VVD onderschrijft voorts, dat de verantwoordelijkheid in deze primair bij de betrokken instellingen ligt. De VVD steunt, dat dit proces vanuit de provincie wordt gefaciliteerd. De kosten voor ambtelijke inzet zijn geraamd op € 10.000. Uitgaande van een tarief van € 100 gaat het om 100 uur. De VVD vraagt zich af of daadwerkelijk sprake is van een dermate stevig onderzoek, dat dit ongeveer 3 weken van 36 uur in beslag neemt.

Mevrouw Claus deelt mede dat de SP het voorliggende initiatief steunt. De SP acht wel van belang, dat de musea hun eigen identiteit behouden.

De heer Marchal deelt mede dat de SGP het initiatief steunt.

Onder verwijzing naar Kasteel Amerongen vraagt de SGP zich af of het presenteren van een sluitende exploitatie geen voorwaarde moet zijn bij een subsidieverstrekking.

De SGP sluit zich aan bij de opmerking van de VVD, over de primaire verantwoordelijkheid. Als de provincie echter een helpende hand kan bieden, moet zij dat in de visie van de SGP zeker doen. Los van het feit dat de verantwoordelijkheid niet primair bij de provincie ligt, maar bij de betrokken instellingen, informeert de SGP naar de financiële consequenties voor de provincie van de eventuele intensievere samenwerking.

Mevrouw Broere deelt mede dat de PVV het initiatief steunt, maar zich daarbij wel afvraagt waarom daarvoor een externe wordt aangetrokken. De PVV kan zich bijvoorbeeld voorstellen dat de heer Louhenapessy van Huis Doorn zeer capabel is om dit op te pakken.

Voorts kan de PVV zich voorstellen dat iemand van het secretariaat van een van de organisaties de verslaglegging op zich neemt. Dat scheelt geld en bevordert de betrokkenheid. Om kosten op de catering te besparen zouden de gesprekspartners om de beurt gastheer kunnen zijn en zou de vergadertijd buiten de lunchtijd kunnen worden gepland.

De PVV mist in de aanpak de invloed van de huidige crisis op de problematiek. Indien een gezin met twee kinderen naar Kasteel Amerongen gaat, kost dit alleen al € 30 aan entreegeld. Dat is veel geld in de huidige tijd. De vraag is of de crisis in de exploitatie doorwerkt en of het aantal bezoekers minder wordt. Het is spreekster bekend, dat het bezoekersaantal aan Huis Doorn in de afgelopen vijf jaar nagenoeg is gehalveerd.

Mevrouw Claus hecht eraan op te merken, dat de bezoekersaantallen juist zijn toegenomen.

De heer Driehuijs merkt op, dat een aantal van de Utrechtse Kastelen onmiskenbaar grote en kleine problemen heeft. Het is goed om dat te bekijken en dat de provincie initiatief daarin neemt. De PvdA steunt dit.

Er wordt wel een kanttekening geplaatst bij de combinatie die wordt gemaakt. De PvdA heeft de indruk dat de problematiek, waarmee de vijf genoemde musea te maken hebben, nogal andersoortig van aard is. Het lijkt erop dat op zoek wordt gegaan naar een gemene deler daarin. De enige gemene deler, die de PvdA kan ontdekken, is geld. Het Rijksmuseum Huis Doorn of Slot Zuylen heeft, behalve dat ze in de provincie Utrecht zijn gelegen, niets van doen met de provincie. Het vorenstaande roept bij de PvdA de vraag; op welke gemeenschappelijkheid GS zien en nastreven. Het verheugt de PvdA dat € 25.000 wordt uitgetrokken en dat de heer Wijers bereid is gevonden dit op te pakken zonder hiervoor een vergoeding te willen ontvangen.

De heer Wijers gaat gesprekken voeren om de individuele instellingen te versterken. Dat wekt de indruk, dat hij meer als coach wordt aangetrokken dan als de scout die op zoek moet gaan naar samenwerking.

Overigens schrijven GS zelf over de samenwerking, dat schaalvergroting efficiencywinst kan opleveren, maar niet alle problemen zal oplossen. Dat vreest de PvdA ook. Het is goed dat de heer Wijers inventariseert wat de mogelijkheden zijn. De PvdA is ervan overtuigd dat de Kasteelmusea in staat en bereid zijn om daar waar mogelijk samen te werken. Dat houdt echter ergens op en dan is de vraag wat er gebeurt met een vraag van Slot Zuylen dat haar exploitatie 2012 niet rond krijgt of Huis Doorn dat met sluiting wordt bedreigd. Daarover kan binnen de Staten worden gefilosofeerd. Met betrekking tot Huis Doorn denkt de PvdA bijvoorbeeld aan een verbreding naar Duitsland. Bekeken zou kunnen worden hoe dat in de markt zou kunnen worden gezet. Samenvattend merkt spreker op dat de PvdA vooralsnog hecht aan een nadere onderbouwing van de gemeenschappelijkheid die GS zien en nastreven.

Mevrouw Boelhouwer merkt in aanvulling op het betoog van de PvdA op, dat wellicht een suggestie is om basisscholen uit Nederland en Duitsland te verleiden tot een schoolreisje naar Huis Doorn. Daarmee zouden de problemen ten aanzien van geld en bezoekersaantallen mogelijk snel kunnen verminderen.

Mevrouw Broere merkt op dat Huis Doorn al veel Duitse bezoekers trekt, maar ook schoolklassen uit Nederland. Dat laatste blijft echter enigszins beperkt tot scholen uit de omgeving. Kinderen uit Groningen komen niet naar Huis Doorn.

Mevrouw Boelhouwer vervolgt, dat GroenLinks de inhoud van de voorliggende brief steunt. Vanuit het veld moet bottom up worden gesproken. Dat gebeurt met de afzonderlijke instellingen, terwijl het uiteindelijke doel commitment is. Dat lijkt GroenLinks lastig. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Overigens is het GroenLinks duidelijk dat het einddoel moet worden gezien als een begin van een verder proces van eventuele samenwerking.

De heer Thonon deelt mede dat D66 zich aansluit bij het betoog van de VVD en de SP, voor wat betreft het stimuleren van deze samenwerking. D66 sluit zich eveneens aan bij het betoog van GroenLinks en de PvdA, voor wat betreft het doel van die samenwerking. Het doel van de samenwerking is het commitment tussen de betrokken instellingen te stimuleren. Wat D66 betreft zou het doel moeten zijn: het vergroten van de economische levensvatbaarheid van deze instellingen. Volgens D66 is samenwerking daartoe één van de middelen.

Mevrouw Nap merkt op dat alle vragen van het CDA al zijn gesteld. Het CDA acht een samenwerking tussen de verschillende Kasteelmusea een goed streven en sluit zich in deze aan bij het betoog van D66.

In algemene zin is het CDA van mening dat de provincie Utrecht op zich een nationaal museum is. De provincie heeft immers bij Austerlitz de Franse tijd, bij Huis Doorn de Eerste Wereldoorlog, bij Dorestad de Vikingen. De vraag is of daar niet iets meer mee kan worden gedaan.

Gedeputeerde Pennarts deelt mede dat de waarderende woorden voor het initiatief haar verheugen. Positief is tevens, dat de Kasteelmusea hieraan van harte willen meewerken. Spreekster is blij dat de heer Wijers bereid is tijd vrij te maken, om dit proces te trekken.

Over dit onderwerp wordt al heel lang gesproken, maar er is nog weinig gebeurd.

Er is een verschil tussen het bij elkaar op bezoek gaan, waarbij de problemen een keer worden besproken, en het opstellen van een gedegen analyse waarbij een ieder openheid van zaken moet geven en de informatie volgens een vast format wordt gedestilleerd. Er is iemand van buiten aangetrokken, omdat de provincie die capaciteit op korte termijn niet in huis heeft.

De begroting betreft een raming. Het is niet gezegd, dat de 100 uren daadwerkelijk nodig zijn.

Er wordt een gedegen analyse gemaakt op een aantal vaste punten, waardoor ook benchmark van de Kasteelmusea mogelijk is. Dat is de opdracht; het moet niet uitmonden in een vervolg financiële aanvraag. Het vorenstaande is helder gecommuniceerd.

De provincie neemt haar verantwoordelijkheid, omdat zij op het gebied van Erfgoed een rol voor zichzelf ziet. In het Cultureel beleid is daarop een speerpunt geformuleerd.

Al lange tijd hebben de Kasteelmusea het moeilijk. De provincie heeft met een aantal een subsidierelatie w.o. Kasteel Amerongen en Slot Zuylen. Huis Doorn wordt door het Rijk gefinancierd als regionaal Rijksmuseum; kasteel De Haar is weer van een andere signatuur, omdat dat commercieel draait. Men kan elkaar iets leren en men heeft elkaar wat te bieden. In het kader van samenwerking kan worden gedacht aan bv. gezamenlijke inkoop van promotiemateriaal of drukwerk, het combineren van PR-taken, het op elkaar afstemmen van acties, het uitwisselen van collectie items. In de visie van de provincie valt er nog veel te behalen op het gebied van de bedrijfsvoering, marketing, financieel management en aanverwante activiteiten van de musea. De provincie gaat er zeker niet vanuit dat daarmee alle problemen voor de toekomst zullen zijn opgelost. Het blijft voor de Kasteelmusea zwaar weer, maar het voornoemde zou zeker kunnen bijdragen aan de toekomstbestendigheid. Vandaar dat de provincie haar rol heeft opgepakt en de heer Wijers daarvoor enthousiast heeft kunnen maken, die zijn taak met veel plezier heeft aanvaard. Het zou kunnen dat zich nog meer gesprekspartners aandienen. Aan het Armando Museum denkt spreekster niet direct, omdat dit geen Kasteelmuseum is in de zin dat sprake is van een ensemble tussen een locatie en een collectie. Huis Oud Amelisweerd wordt de locatie van een museum. Spreekster kan zich echter voorstellen, dat in een later stadium belanghebbenden aanhaken. Zo zou het Landschap Erfgoed Utrecht, de provinciale uitvoeringsorganisatie, een rol kunnen spelen als het gaat om het gezamenlijk vervullen van taken. De provincie is dan ook voornemens de exercitie af te ronden met een bijeenkomst waarvoor ook anderen worden uitgenodigd bv. Gemeenten. Om van gedachte te wisselen over wat bestemmingsplantechnisch mogelijk moet worden gemaakt om kasteelmusea ondernemender te kunnen laten zijn.

De kasteelmusea zullen hun eigen identiteit behouden. Dat is een van de voorwaarden. Dat laat onverlet dat achter de schermen op veel terreinen kan worden samengewerkt.

Met betrekking tot de financiële consequenties benadrukt spreekster nogmaals, dat de provincie niet meer subsidie gaat verstrekken. Wel is merkbaar dat de exploitaties onder druk staan en niet eenvoudig sluitend te krijgen zijn. Die ontwikkeling loopt bij Kasteel Amerongen al langer; bij de andere kastelen is dit nog niet aan de orde, maar bekend is welke kant het mogelijk op kan gaan. Het is wat dat betreft een initiatief met een preventief karakter.

Gekozen is voor een extern adviseur, omdat spreekster ervan overtuigd is dat er iemand nodig is die druk op de zaak zet. De provincie haalt iemand binnen van naam en faam. Verwacht wordt dat daar een goed advies uitkomt. Het zal tot koerswijzigingen en draagvlak moeten leiden bij de Kasteelmusea. Soms werkt een externe partij daar nu eenmaal beter in dan wanneer dat aan de betrokken partijen zelf wordt overgelaten.

Spreekster resumeert dat met alle Kasteelmusea afzonderlijk in gesprek zal worden gegaan, mede om in een sfeer van vertrouwen de informatie voor de analyse boven tafel te krijgen. Uiteindelijk moet het uitmonden in de bereidheid om gezamenlijk afspraken te maken, niet alleen met elkaar maar ook met gemeenten en organisaties die daarbij betrokken zijn. Het doel van deze samenwerking is bestendiging, verankering door het naar boven halen van kansen en mogelijkheden om intensiever met elkaar samen te werken.

De heer Driehuijs memoreert dat Huis Doorn een Rijksmuseum is. Huis Doorn wordt in dit traject meegenomen, maar uiteindelijk beslist het Rijk wat er met Huis Doorn gebeurt. In die zin is de PvdA van mening, dat het geen waardevrij gesprek is.

Voorts vraagt de PvdA zich af wat de toegevoegde waarde is van het boven tafel krijgen van de informatie over de exploitatie van de Kasteelmusea.

De PvdA onderschrijft dat samengewerkt kan worden op het gebied van de bedrijfsvoering en het financieel management. De vraag is echter wat dat oplevert in relatie tot het verlies dat wordt geleden.

De PvdA is voorstander van het initiatief en een goed advies. De vraag is echter wat daarna gebeurt, omdat daarmee het probleem niet is opgelost.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat met dit initiatief zeker niet alle problemen kunnen worden opgelost. Als het Rijk besluit geen enkele subsidie meer te verstrekken aan Huis Doorn, dan kan ook deze samenwerking Huis Doorn niet uit de problemen halen.

Overigens merkt spreekster op, dat de bezoekersaantallen van Huis Doorn stijgen.

Dat neemt niet weg dat Huis Doorn wel zou kunnen samenwerken met andere musea om hun exploitatie sluitend te krijgen en hun kosten te drukken. Huis Doorn heeft een indrukwekkende collectie waarvan een groot deel in de opslag ligt. De mogelijkheden van een gezamenlijke opslag zou kunnen worden bekeken. Zo zijn er meer aspecten in de bedrijfsvoering waarop winst is te behalen, hetgeen ook door de kasteelmusea wordt erkend. Dat is het traject dat wordt ingegaan.

De heer Driehuijs vraagt zich af of een conclusie zou kunnen zijn dat alle Kastelen worden ondergebracht bij het Utrechts Landschap, waardoor een en ander wellicht beter te exploiteren is. Geïnformeerd wordt of een dergelijke structuurgedachte een uitkomst zou kunnen zijn van dit traject.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt, dat dit een vooruitlopen is op conclusies. Wat de provincie betreft is alles bespreekbaar. Van belang is wat de Kastelen zelf kunnen/willen doen.

De heer Driehuijs geeft aan wat het hem betreft geen vraag maar een suggestie was.

De heer Marchal begrijpt thans dat alles bespreekbaar is. Geïnformeerd wordt of daarbij wel de voorwaarde wordt gesteld, dat de Kasteelmusea in hun huidige vorm open blijven.

Voorts wordt geïnformeerd of een bedrijfsmatige bestemming om een exploitatie sluitend te krijgen ook bespreekbaar is.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt, dat het om musea met een publieke openstelling gaat. Dat is de reden dat de provincie zich daarbij betrokken voelt. De publieke openstelling is voor de provincie derhalve wel een voorwaarde. Uit het onderzoek zou mogelijk wel kunnen blijken, dat de openstelling ruimer/smaller of beter op elkaar afgestemd zou kunnen worden.

De voorzitter rondt de bespreking van dit agendapunt af.

7. MKBA provinciale regelingen binnenstedelijke ontwikkeling

Mevrouw Maasdam spreekt haar waardering uit voor de inhoud van het voorliggende stuk. De nota heeft als onderlegger gediend voor de Kadernota Stedelijke Ontwikkeling en het daarbij behorende Actieplan. In het kader van de behandeling van de Kadernota heeft de commissie het voorliggende stuk al ter kennisneming ontvangen. Op grond van het vorenstaande heeft het CDA geen behoefte aan een inhoudelijke bespreking.

Namens het CDA plaatst spreekster vervolgens de volgende vragen en opmerkingen.

In de kosten-batenanalyse komt duidelijk naar voren dat het ene instrument aanzienlijk effectiever is dan het andere afhankelijk, van het doel dat wordt nagestreefd.

De knelpuntenpot blijkt voor het doel, het stimuleren van de woningbouw, zeer effectief.

Wel leest het CDA dat er strenge regels zijn die ertoe leiden, dat er beperkter gebruik wordt gemaakt van het instrument, dan wellicht wenselijk is. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Geïnformeerd wordt of de vraag, of de mate van versnelling met minder regels kan worden bereikt, wordt onderzocht en zo ja, wanneer daarover meer duidelijkheid kan worden verwacht.

De starterlening is betrokken bij de maatschappelijke kosten-batenanalyse. Er worden vragen gesteld over de effectiviteit van deze lening, in de huidige stagnerende woningmarkt. Volgens het CDA worden er echter geen startersleningen meer verstrekt. Het CDA hoort dit graag bevestigd.

De heer Thonon deelt mee dat D66 zich aansluit bij de waarderende woorden voor het voorliggende stuk. In feite zou iedere overheidslaag bij tijd en wijle zijn instrumenten eens goed tegen het licht moeten houden om te kijken of ze nog effectief en efficiënt zijn.

Namens D66 plaatst spreker de volgende vragen en opmerkingen.

D66 sluit zich aan bij de vraag van het CDA over de eisen die worden gesteld aan de knelpuntenpot. Daaraan verbindt D66 de vraag waarom bij het Fonds Stedelijk Bouwen & Wonen de uitvoeringskosten hoger zijn dan bij de knelpuntenpot. Wetende dat de knelpuntenpot bijna leeg is, is de vraag of het nog wel zin heeft om de criteria te verruimen.

Het onderzoeksbureau zegt in de notitie dat het steeds duurder wordt om binnenstedelijk te bouwen en dat de uitleglocaties steeds goedkoper worden vanwege de malaise in de woningmarkt.

Geïnformeerd wordt wat GS in dit licht gaan doen om de binnenstedelijk bouwen opgave te halen.

Bij het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven (FUHB) staat dat het wegnemen van hinder slechts in zeer beperkte mate leidt tot baten in vergelijking met de hoge kosten die eraan verbonden zijn.

Geïnformeerd wordt wat GS met die uitkomsten gaan doen. Wat D66 betreft wordt het Fonds meer ingezet voor het weghalen van bedrijven voor herontwikkeling van die vrijkomende locaties voor de woningbouwopgave in plaats van het wegnemen van hinder en daarmee verhogen van de lokale huizenprijzen.

D66 heeft opgevangen dat GS bezig zijn met een herijking van het FUHB. D66 vraagt zich in algemene zin af wat de strategie wordt voor de Binnenstedelijke Fondsen. Geïnformeerd wordt of GS mikken op het relatief goedkoop omzetten van gronden richting herontwikkeling voor woningbouwopgave of toch beperkter middelen inzetten voor duurdere transformaties die wel de bestaande gebouwen hergebruiken maar duurder zijn.

De heer Fastl memoreert dat in de vorige Statenperiode uitvoerige discussies zijn gevoerd over welke middelen zouden moeten/kunnen worden ingezet om een versnelling tot stand te brengen. Het verheugt GroenLinks dat thans duidelijk is, welke effecten dat heeft opgeleverd. De vraag blijft echter wat de permanente effecten zijn. De tijd zal dat moeten uitwijzen.

Overigens is de vraag wat er na 12 september a.s. gaat gebeuren. Maatschappelijk is er een soort overeenkomst met Wonen 4.0 om de woningmarkt enigszins los te krijgen. Een gevolg daarvan kan zijn dat de woningprijs sterk daalt, hetgeen in sommige gevallen weer problemen oplevert. Indien het Binnenstedelijk bouwen steeds duurder/complexer wordt en de opbrengsten lager, dan kan in een nieuwe situatie terecht worden gekomen. De provincie moet wel rekening houden met de mogelijkheid dat landelijk iets in gang wordt gezet, dat extra negatieve gevolgen kan hebben. Er wordt altijd beweerd dat binnenstedelijk bouwen duurder is. GroenLinks plaatst daarbij de kanttekening, dat de maatschappelijke- en externe effecten nooit worden meegerekend. Het is voor de bouwer duurder, maar niet voor de maatschappij.

Wat de inzet van de provincie betreft, is het speerpunt duidelijk nl. transformatie. GroenLinks pleit ervoor, dat de provincie zich daarop vooralsnog focust en voor het overige afwacht wat 12 september a.s. brengt.

De heer Driehuijs spreekt namens de PvdA waardering uit voor de notitie, dat een helder beeld geeft van de regelingen die er waren en/of zijn en ook welke effecten deze hebben. De PvdA sluit zich aan bij een aantal van de gestelde vragen.

De starterslening bestaat niet meer, hetgeen de PvdA betreurt. De PvdA staat op het standpunt dat het maatschappelijk effect van de starterslening in de voorliggende rapportage wordt veronachtzaamd. Aangegeven wordt dat het effect relatief laag is. Voor de individuele inwoner, die een woning kan kopen met een starterslening, is het effect echter immens. Dat is het verschil tussen wel en niet kunnen kopen. Ook al zijn het er maar een paar, dan is het toch van belang om daar oog voor te hebben. Spreker memoreert dat de PvdA op het standpunt staat dat een starterslening bij

uitstek een revolverende regeling is. Er wordt geld uitgeleend, waarvoor rente wordt betaald. Dat zijn weer inkomsten voor de provincie. Het zijn derhalve investeringen die terug worden verkregen. Een principiële vraag daarbij is of de provincie als overheidsorganisatie leningen moet verstrekken. De PvdA brengt daar tegenin, dat de overheid eisen aan banken stelt en de banken aangeven daardoor aan bepaalde groepen mensen geen lening meer te kunnen verstrekken. Dit heeft tot gevolg dat grote groepen mensen met lagere inkomens of starters niet meer in staat zijn om een woning te kopen, hetgeen de PvdA betreurt. De PvdA doet een klemmend beroep op GS om daar nog eens welwillend naar te kijken.

De heer Fastl memoreert dat GroenLinks ook altijd voorstander is geweest van de starterslening. Met de markt op dit moment, is het effect van de starterslening echter, dat de huizenprijs constant kunstmatig hoog wordt gehouden. De starterslening is pas een goede maatregel als er sprake is van een markt met flexibiliteit. Daarvan is op dit moment geen sprake en op grond daarvan heeft GroenLinks de hoop uitgesproken, dat die markt na 12 september a.s. enigszins zal versoepelen. De heer Driehuijs geeft aan dat de PvdA daar anders naar kijkt. De marktcorrectie is een autonoom proces, dat op dit moment plaatsvindt. Die correcties vinden aan de bovenkant van de markt veel scherper en strakker plaats. Aan de onderkant van de markt is dat veel minder zichtbaar, omdat er een basisniveau is ten aanzien van wat een woning kost; veel verder daaronder kan niet worden gegaan. Een meerprijs bijvoorbeeld door de locatie speelt bij starterswoningen geen rol. De PvdA staat op het standpunt dat een starterslening een instrument is dat aan de onderkant van de markt juist stimulerend werkt in plaats van verstrend.

De heer Thonon memoreert dat D66 nooit een voorstander is geweest van de starterslening, omdat het wel degelijk marktverstrend werkt en een prijsopdrijvend effect heeft. Geïnformeerd wordt naar de toegevoegde waarde van de provincie in het kader van het verstrekken van een starterslening. D66 ziet de toegevoegde waarde eerder op gemeentelijk- of landelijk niveau.

De heer Driehuijs is van mening dat de provincie een maatschappelijke doelstelling heeft en er ook is voor haar inwoners. De PvdA ziet een rol voor de provincie in het kader van de bovenlokale afstemming. Daar waar gemeenten ervoor kiezen geen starterslening te verstrekken, kan de provincie een rol spelen. Uit de Jaarrekening blijkt dat de provincie daarvoor de middelen heeft en op grond daarvan pleit de PvdA ervoor deze dan ook zodanig in te zetten.

De heer Ubaghs citeert uit de voorliggende Statenbrief dat het zeer korte tijdsbestek waarin de verkenning is verricht, het niet toeliet om individuele projecten te evalueren noch om alle kosten en baten in kaart te brengen. De PVV informeert waarom niet meer tijd is genomen om alles in kaart te brengen.

Er wordt een poging gedaan om kwalitatieve zaken te kwantificeren. De PVV mist de onderbouwing op een aantal plaatsen bv. wat de zes maanden vertraging betekent in geld uitgedrukt en hoe aan de bedragen is gekomen.

Over de starterslening is voldoende gezegd. De PVV sluit zich in deze aan bij het betoog van het CDA.

De definitieve bijdrage aan het FUHB is uiteindelijk € 300.000 meer dan begroot. Geïnformeerd wordt naar de oorzaak van de stijging.

De heer Marchal spreekt zijn waardering uit voor de voorliggende notitie.

Met betrekking tot de starterslening had de SGP gehoopt, dat de effecten daarvan groter zouden zijn. Op grond hiervan vraagt de SGP zich af of de starterslening nog wel zou moeten worden ingezet. Met betrekking tot de MKBA zelf memoreert spreker, dat het gebruikelijk is om vooraf een effectmeting op te stellen. Nu is dit achteraf gebeurd en wordt aangegeven, dat het zinvol is gebleken. De SGP vraagt zich af hoe zinvol het is iets achteraf te meten zonder ijkpunt en referentiekader. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Geïnformeerd wordt of een en ander nog gevolgen heeft voor het beleid, of al is verwerkt in de Kadernota Wonen.

De heer Boer deelt mede dat de SP in de voorliggende nota de huurwoningen mist. In de visie van de SP, heeft de samenleving op de korte en lange termijn vooral behoefte aan huurwoningen bij voorkeur in het sociale segment.

In Utrecht zijn tussen 2005 – 2010 1384 woningen gesloopt, al dan niet courant, ten behoeve van nieuwbouw. Complete wijken zijn kaalgeslagen. De SP vraagt zich af of dat niet anders had gekund. In 2010 zijn 423 woningen gebouwd. Geïnformeerd wordt hoeveel daarvan zijn gesloopt.

De heer Fastl onderschrijft de opmerking van de SP over de huurwoningen. De provincie heeft niet zozeer te weinig sociale huurwoningen, maar wel te weinig betaalbare huurwoningen. Hierdoor worden de sociale huurwoningen voor een groot deel bewoond door mensen die niet specifiek een sociale huurwoning nodig hebben.

De heer Boer wijst erop dat slechts 4% van de sociale huurwoningen worden bewoond door zgn. scheefwoners. Voorts wijst spreker op het feit, dat bv. in Overvecht veel voormalige lege huurwoningen te koop staan. Dat gaat om tientallen woningen, die van de markt zijn afgehaald.

De heer Fastl onderschrijft het betoog over het te koop zetten van huurwoningen die hard nodig zijn. Daarbij komt dat dit tevens de markt verstoort in het segment waar weinig wordt gekocht.

De heer Joustra vestigt de aandacht op de cijfers van het CBS. Daaruit blijkt dat er niet 4% maar 25% zgn. scheefwoners zijn; 21% van de mensen in de stad Utrecht met een inkomen van meer dan € 43.000 per jaar wonen in een corporatiewoning.

De heer Joustra merkt op dat alles dat de provincie doet op het gebied van het stimuleren in deze in wezen een inbreuk is op de marktwerking. De marktwerking moet feitelijk van de kopers komen; geen koper, geen markt. De VVD acht het CPO en het FUHB wel succesvol.

De heer De Heer spreekt zijn waardering uit voor de kosten-batenanalyse. De ChristenUnie heeft geen vragen toe te voegen.

D66 heeft de vraag gesteld wat GS gaan doen met het stimuleren van binnenstedelijke ontwikkeling. Spreker vraagt zich af of dit aan de hand van dit agendapunt moet worden besproken of in het kader van de integrale discussie over de Structuurvisie.

Gedeputeerde De Vries zet uiteen dat dit College de binnenstedelijke ontwikkeling tot prioriteit heeft benoemd en daarop inzet qua ruimtelijke ordening. Die lijn is zowel in de Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling als in de PRS doorgetrokken.

Spreker is van mening dat de effectmeting achteraf zinvol is geweest. Het resultaat heeft als onderlegger gediend voor de Kadernota en het Uitvoeringsprogramma. In de Jaarrapportage Wonen zullen de Staten worden geïnformeerd, over de wijze waarop de verschillende instrumenten worden ingezet en wat de effecten daarvan zijn.

Er zijn voor- en tegenstanders van de starterslening. GS staan op het standpunt dat de starterslening prijsverhogend werkt en uit de MKBA blijkt dat het effect niet voldoende is. De starterslening maakt dan ook geen deel meer uit van het instrumentarium van de vastgestelde Kadernota. De startersregeling loopt overigens nog wel, maar alle middelen zijn inmiddels weggezet.

De provincie kan zich voorstellen, dat gemeenten in deze wel een rol zien; die ruimte is aanwezig. De heer Driehuijs heeft uit de MKBA niet kunnen halen dat de starterslening prijsverhogend werkt. Voorts vraagt spreker aandacht voor blz. 23 van de voorliggende nota, waarin staat dat een starterslening er in de huidige crisis, waarin de woningmarkt stagneert, voor zorgt dat een woning juist wel wordt verkocht.

Gedeputeerde De Vries handhaaft zijn visie over het prijsopdrijvende effect van de starterlening. In de nota wordt voorts gesteld dat het effect van de starterslening bv bij nieuwbouw helemaal niet gunstig is, omdat de provincie daarmee feitelijk de ontwikkelaars subsidiëren met extra geld. GS staan op het standpunt dat de provincie effectievere instrumenten heeft dan de starterslening die beter passen bij de rol als provinciale overheid.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Driehuijs merkt spreker op dat, indien de bedragen bij elkaar worden opgeteld, het wel degelijk marktverstrend werkt.

De heer Driehuijs benadrukt nogmaals dat in de voorliggende nota wordt aangegeven, dat de starterslening het verschil maakt tussen wel of niet een huis kunnen kopen. De vraag is derhalve in hoeverre dit instrument niet effectief is.

Gedeputeerde De Vries antwoordt, dat het een keuze is. GS hebben die keuze gemaakt mede vanuit het instrumentarium dat is opgenomen in de vastgestelde Kadernota.

Spreker bevestigt dat de knelpuntenpot nagenoeg op is. Er zijn in het kader van de Kadernota echter ook afspraken gemaakt over het nieuwe budget. In de nieuwe Verordening wordt meer mogelijk met minder regels. Die flexibiliteit biedt de provincie de mogelijkheid sneller te werken, waarmee via maatwerk kan worden ingespeeld op de vraag en de beweging in de woningmarkt.. Daarbij zal er op worden toegezien dat aanvragen zorgvuldig worden ingediend en de middelen goed worden ingezet.

Over het FUHB vindt in deze vergadering nog een presentatie plaats. Er zal in dit kader scherper gekeken gaan worden naar herontwikkeling. Als de milieucirkel kleiner wordt, biedt dat meer mogelijkheden voor binnenstedelijke ontwikkeling. Dat is de meerwaarde van het FUHB.

Conform toezegging komt de herijking van het FUHB aan het eind van dit jaar.

Met betrekking tot de vraag over het permanente effect verwijst spreker naar het Jaarprogramma.

Wellicht is het gewenst de rekening aan het eind van de periode op te maken. Hierbij zij opgemerkt, dat de invloed van de provincie op de totale woningmarkt maar zeer beperkt is. Daarbij moet tevens worden afgewacht wat 12 september zal brengen.

Aangegeven is dat in het kader van het FUHB € 300.000 meer is uitgegeven dan begroot. Spreker licht toe dat het Fonds in het verleden veel groter is geweest. Er is een aantal projecten afgefallen, dat geld is opnieuw ingezet.

De behoefte bestond de effectiviteit van de instrumenten snel tegen het licht te houden, zodat dit in het aan de Kadernota gekoppelde Uitvoeringsprogramma kon worden meegenomen. De analyse heeft geholpen bij het maken van die keuzes.

Bij revatilisering van een wijk pakken gemeente en woningcorporaties met name de huurwoningen op; de provincie en de projectontwikkelaars de koopwoningen.

Spreker bevestigt dat hele wijken zijn gesloopt. Dat is echter wel gebeurt met de intentie om de kwaliteit van de wijk te verbeteren.

Ten aanzien van de doorstroming op de woningmarkt is het wachten op landelijk beleid.

De heer Fastl merkt op dat van belang is welke invloed de provincie kan uitoefenen op de markt en waarop vervolgens wordt ingezet. Zoals gezegd kan met de kantoortransformatie een slag worden gemaakt. Het creëren van studentenwoningen kan bv. ook een voordelig effect hebben op de sociale huurwoningmarkt. GroenLinks gelooft niet dat het bouwen van dure woningen zal leiden tot een doorstromingseffect; dat is althans nog nooit gebleken. Het zorgt er wel voor, dat de gemiddelde huizenprijs in deze provincie heel hoog is. In de visie van GroenLinks kan de provincie het verschil maken met het focussen op het lagere middensegment.

Gedeputeerde De Vries merkt op dat in de Kadernota de ruimte is gezocht om de instrumenten die de provincie heeft daar in te zetten waar ze het meest effectief zijn.

De voorzitter rondt de bespreking van dit agendapunt af.

8. Onderbouwing woningbouwprogramma 68.000 woningen in ontwerp in PRS 2013 - 2028

De voorzitter memoreert dat de politieke discussie over het beleid, met het vaststellen van de Kadernota door de Staten voor het zomerreces, is afgerond. Bij de behandeling werden technische vragen gesteld over de 68.000 waar in de Kadernota vanuit wordt gegaan. Op grond hiervan is afgesproken nogmaals afzonderlijk aandacht te besteden aan de achtergrond van de 68.000 woningen, in de vorm van een expertsessie.

Over de uitvoering van het vastgestelde beleid vindt terugkoppeling plaats. Op dat moment is de mogelijkheid van een politieke discussie weer aanwezig. Daarbij komt dat voor een deel van de vraagstukken, bv. de locaties waar de woningen komen, de politieke discussie nog zal worden gevoerd in het kader van de PRS.

Spreekster geeft vervolgens het woord aan de heer Versloot.

De heer Versloot licht in zijn presentatie toe hoe gekomen is aan het woningbouwprogramma van 68.000 woningen in de Ontwerp PRS. De hand out van de presentatie is als bijlage bij het verslag gevoegd. Kortheidshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Thonon plaatst namens D66 de volgende vragen en opmerkingen.

- In de provincie Zuid-Holland is een woningbouwprogramma geschrapt vanwege teruglopende vraag of behoefte. Geïnformeerd wordt hoe GS daarmee in Utrecht omgaan.
- De crisis is zeer beperkt verwerkt in de ramingen van het ABF. In de raming stijgen alleen de inkomens niet. De vraag is hoe deze cijfers moeten worden geïnterpreteerd in relatie tot o.a. een wellicht veranderend hypotheekrenteregime na 12 september.
- Geïnformeerd wordt wanneer het onderzoek naar de effecten van de uitbreiding van Schiphol op de Utrechtse woningbouwmarkt gereed is.
- Er staan 417.000 woningen leeg in Nederland, waarvan grofweg berekend ongeveer 30.000 – 40.000 in de provincie Utrecht. Geïnformeerd wordt hoe dat moet worden afgezet tegen het geschatte woningtekort dat volgens de notitie oploopt. Er is een gewenste leegstand van 12.000 woningen, terwijl er nu al een leegstand is van ongeveer 30.000 woningen.
- Geïnformeerd wordt waarom in de woningtekortberekening studenten zijn meegenomen, terwijl studenten wellicht geen woning willen of kunnen betalen en liever in een studentenhuis wonen.
- Geïnformeerd wordt of GS in de gesprekken met de gemeenten over de regionale afstemming het slopen meeneemt.
- Er is een sterk stijgende vraag naar zorg- en huurwoningen. De vraag is hoe het College daarmee omgaat in het beleid en de aanpak.
- Het gaat steeds over 68.000 woningen waarvan 80% binnenstedelijk moet worden gebouwd. Geïnformeerd wordt wat er gebeurt als de norm van 80% wordt overschreden.
- Het Woningbouwprogramma wordt vierjaarlijks herijkt. Geïnformeerd wordt of in de herijking ook de daadwerkelijke vraag naar woningen wordt meegenomen.

De heer De Heer signaleert, dat de conclusies voorkeursvolgorde en flexibiliteit met elkaar kunnen botsen.

De heer Joustra merkt op dat ABF niet met aantallen mensen maar met huishoudens rekent. Op de vraag van de VVD, of de groei in huishoudens te wijten is aan scheidingen en instroom van statushouders, is geantwoord dat dit ook samenhangt met het overlijden van de partner. In de visie van spreker is dat geen antwoord op zijn vraag, omdat – indien in een gezin een van de partners overlijdt – nog steeds sprake is van een huishouden.

De heer Boer deelt mede, dat de vragen van de SP als zijn gesteld door D66.

De heer Marchal merkt op dat het lijkt alsof flexibel wordt omgegaan met de 68.000 woningen, maar indien een gemeente meer woningen wil bouwen is dit niet mogelijk. Geïnformeerd wordt naar de achterliggende gedachte.

Met betrekking tot het bouwen van woningen vraagt de SGP zich af of verschuiving binnen de regio's mogelijk is. Tot slot wordt gevraagd om een nadere toelichting met betrekking tot krimp.

De heer Ubaghs memoreert dat in de inleiding wordt gesproken over aannames. De vraag is hoe reëel het is om te veronderstellen dat tot de periode van 2025 geen sprake is van inkomensgroei. In het stuk wordt gesproken over een woningtekort van 6% in 2025. In de tabel op blz. 15, bijlage 1, staat een woningtekort van 8,2%. Geïnformeerd wordt welk percentage juist is.

Voorts is de vraag of in het verleden een uitspraak is gedaan welk percentage woningtekort voor de provincie acceptabel is.

De heer Driehuijs spreekt zijn waardering uit voor het voorliggende stuk en de presentatie. De PvdA onderschrijft de noodzaak om woningen toe te voegen in de provincie vanwege de duidelijke vraag. Voor de PvdA zijn niet met name de aantallen woningen van belang, maar dat er een match is tussen vraag en aanbod. Wat de PvdA betreft zit daar een cruciaal probleem. In grote uitleglocaties stopt de verkoop en daarmee de ontwikkeling, terwijl er aan de andere kant groepen zijn die de stap op de woningmarkt niet kunnen maken. De PvdA acht het noodzakelijk dat ingezet wordt op het tot stand komen van die match. Ook huren is daarin een belangrijke schakel. Indien dat niet gebeurt, ontstaat de problematiek zoals bij het vorige agendapunt naar voren is gebracht. Dan moeten allerlei instrumenten in stelling worden gebracht om de woningen aan de man te brengen. In dat kader wijst spreker op blz. 20, bijlage 4, van de notitie bij het vorige agendapunt waarin het gaat om een garantstelling en kosten voor de provincie van € 153.000 per woning. Dit is een stap waarop de provincie in de visie van de PvdA vooral niet moet inzetten.

Met betrekking tot het pleidooi voor een match tussen vraag en aanbod, denkt de PvdA met name aan doelgroepen als starters en ouderen. Zorg dat daar specifiek woningen voor tot stand worden gebracht.

Mevrouw Keller deelt mede dat de PvdD zich aansluit bij de laatste opmerking van de PvdA dat er niet alleen moet worden gekeken naar het aantal woningen, maar ook naar het soort woningen. Geïnformeerd wordt of rekening wordt gehouden met de bouw van meer generatie woningen, waardoor ouderen bij hun kinderen kunnen blijven wonen of mensen met een beperking thuis kunnen blijven wonen.

De heer Fastl merkt op dat veel vragen van GroenLinks al zijn gesteld. Er worden stelselmatig minder woningen gebouwd dan gewenst. In die zin ligt de provincie erg achter op de eigen doelstellingen. Op grond van het vorenstaande wordt geïnformeerd naar de relevantie van het getal van 68.000 woningen.

Mevrouw Maasdam spreekt haar waardering uit voor de heldere notitie en presentatie. De meeste vragen van het CDA zijn al gesteld.

Een gemeente mag besluiten om binnenstedelijk meer te bouwen. Geïnformeerd wordt of ook besloten mag worden om minder te bouwen.

Het CDA kan zich vinden in een vier jaarlijkse herijking. Geïnformeerd wordt of op dat moment ook het aantal van 68.000 steeds ter discussie staat.

Geïnformeerd wordt of de jaarlijkse monitoring ter kennisneming is of dat daaraan ook consequenties worden verbonden.

Tot slot wordt geïnformeerd of er risico's zijn verbonden aan de wijze waarop de regio's West en Zuid-Oost Utrecht zijn onderbouwd.

De heer Versloot zet uiteen, dat per gemeente een Woningbouwprogramma is opgesteld. Binnen de rode contour is de gemeente vrij om meer te bouwen. Op dit moment zal dat over het algemeen niet lukken, omdat er heel weinig woningen worden opgeleverd. Het is niet zo dat een gemeente binnen het Woningbouwprogramma kan schuiven tussen uitleg- en binnenstedelijke woningbouw. Juist omdat de provincie wil sturen op binnenstedelijke ontwikkeling, zijn de uitleglocaties gelimiteerd. Alleen op die locaties die de provincie in de PRS heeft aangeduid als uitleglocatie kan een gemeente bouwen.

Er is een Ontwikkelingsvisie voor de NV Utrecht gemaakt in samenwerking met het BRU en de regio Amersfoort. Op grond hiervan heeft de provincie in het kader van de PRS, extra initiatieven genomen om te zorgen voor een afstemming tussen Woningbouwprogramma's in de gemeenten Zuid-Oost en West Utrecht.

In het onderzoeksrapport van ABF is de crisis in die zin verwerkt, dat uitgegaan is van een heel laag economisch groeipercentage. De lange termijneffecten, van alle ontwikkelingen die gaande zijn w.o. de hypotheekrenteaftrek, zitten daar nog niet in. Het is wel zo dat ABF recent nog een nieuwe berekening heeft gemaakt voor de woningtekorten. Uit de modelberekeningen komt een aanhoudend hoge woningbehoefte, die zich op dit moment niet tot zeer beperkt vertaalt in een concrete vraag naar woningen.

De heer Schoemaker zet uiteen dat de studenten geen onderdeel uitmaken van de woningtekortberekening. In de tabel van ABF is een aantal van 42.000 studenten opgenomen dat vrijwillig onderdak heeft in een niet-woning. Dat is ongeveer 9% van de totale behoefte.

Met betrekking tot de leegstand van 30.000 – 40.000 woningen licht spreker toe, dat dit het verschil betreft tussen vraag en behoefte. De behoefte gaat uit van 2% flexi leegstand om verhuizingen mogelijk te maken. Op dit moment is er een vraaguitval. Indien dat van landelijk- naar provinciaal niveau wordt omgerekend, gaat het om een leegstand in de orde van grootte van 30.000 – 40.000 woningen. Het is een modelberekening. Het model gaat er vanuit dat die situatie in de loop der jaren weer naar de 2% flexi leegstand gaat.

Met betrekking tot de krimp binnen de provincie licht de heer Versloot toe, dat op basis van de door ABF uitgevoerde modelberekeningen op gemeenteniveau tot 2040 in geen enkele gemeente in de provincie Utrecht krimp is voorzien. Dat is het verschil met de situatie in Zuid-Holland waar al wel krimp optreedt of op niet al te lange termijn zal optreden.

Het is juist dat het woningbouwtekort voor de periode tot 2028 op basis van de ABF cijfers oploopt tot ruim 8%.

De waarde van de 68.000 woningen is dat de provincie richting gemeenten op korte termijn helderheid biedt over waar buiten de contouren kan worden gebouwd. Daarbij plaatst spreker de kanttekening dat de provincie geen woningen bouwt; dat doen de gemeenten met de ontwikkelaars en woningcorporaties.

In de PRS staat niet in detail uitgewerkt wat precies in het kader van de herijking wordt meegenomen. Dat wordt op dat moment bepaald. De gedachte achter de herijking is dat het, gezien de huidige marktsituatie en het feit dat met enige regelmaat nieuwe inzichten ontstaan over locaties, goed is vier jaarlijks op een rij te zetten hoe de situatie is en of er reden is tot bijstelling van het programma.

Gedeputeerde De Vries merkt op dat in het kader van de binnenstedelijke ontwikkeling de voorkeursvolgorde relevant en leidend is. Indien over vier jaar wordt bekeken of 80% binnenstedelijk voldoende is, kan de vraag aan de orde komen of daarmee wellicht flexibeler moet worden omgegaan. De rode contour is voor de provincie het instrument om goed te kunnen sturen op al dan niet gewenste ontwikkelingen.

Gemeenten, ontwikkelaars en woningbouwcorporaties bepalen gezamenlijk het soort woningen. De provincie speelt daarbij in principe geen rol en geeft slechts het ruimtelijk kader aan. Het kan wel zo

zijn dat de provincie daarbij vanuit haar rol en de instrumenten die zij heeft vanuit de Kadernota ondersteunend kan zijn.

Het lijkt spreker niet gewenst de aantallen jaarlijks bij te stellen. Om de vier jaar is het herijkingsmoment om te bepalen of nog op koers wordt gezeten of dat bijstelling gewenst is. De jaarlijkse monitoring moet met name inzicht geven in of de instrumenten functioneren zoals gewenst en ook het beoogde resultaat zullen opleveren.

De heer Driehuijs informeert hoe tot het aantal van 68.000 woningen is gekomen. Het lijkt de PvdA lastig om in dit soort getallen te blijven hangen, indien vervolgens niet duidelijk is wat er moet worden gebouwd. Spreker memoreert in dit kader te hebben gewezen op het vorige agendapunt en met name de € 153.000 per woning. Aangegeven wordt dat de provincie geen woningen bouwt, maar er ligt daar kennelijk wel een ambitie.

Gedeputeerde De Vries antwoordt dat met het getal van 68.000 slechts wordt aangegeven welke ruimte het College in de provincie wil creëren voor het realiseren van woningbouw. Dat zegt niets over het soort woningen. Die taak ligt bij de gemeente samen met de projectontwikkelaars en de woningcorporaties. De provincie kan wel ondersteuning bieden met de instrumentarium, die zijn vastgesteld in de Kadernota.

De heer Driehuijs informeert of het aantal van 68.000 dan alleen is gebaseerd op de ontwikkeling van het aantal huishoudens. Het moet toch de optelsom van wensen zijn.

Gedeputeerde De Vries verwijst naar de presentatie.

De heer Driehuijs licht toe dat wat de PvdA betreft moet worden gebouwd waar vraag naar is, omdat anders sprake is van een onverkoopbare voorraad.

Gedeputeerde De Vries zet uiteen dat de provincie de gemeenten de ruimte biedt om een aantal woningen te kunnen bouwen. Dat is vastgelegd. Vanuit de gemeenten komt vervolgens bij de provincie een ondersteuningsvraag en op basis van de instrumenten in de Kadernota kan worden bekeken of een dergelijk verzoek kan worden ingewilligd. Het is maatwerk. De ruimte om dat maatwerk met de gemeenten op te zoeken ligt vast in de Kadernota.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Nap merkt de heer Driehuijs op dat de PvdA het aantal van 68.000 woningen niet ter discussie stelt. Het gaat de PvdA erom dat er sprake moet zijn van een match tussen vraag en aanbod en dat gebouwd moet worden waar vraag naar is. De PvdA constateert dat de provincie blijkbaar niet aan de voorkant stuurt, maar aan de achterkant de portemonnee trekt.

De heer Marchal merkt op dat de SGP ten aanzien van de aantallen in de PRS een wat meer starre houding constateert dan thans in de presentatie. Er zijn gemeenten die meer willen, maar niet meer krijgen.

Gedeputeerde De Vries licht toe dat het instrument van de rode contour juist is bedoeld om met de gemeenten de afspraak te kunnen maken, dat binnen de rode contour de ontwikkeling waaraan behoefte is in gang kan worden gezet. Buiten de rode contour is dat niet het geval.

De heer Ubaghs informeert wat er gebeurt met de vragen, die niet zijn beantwoord. Hij memoreert o.a. zijn vraag of de aanname reëel is dat er tot 2025 geen inkomensgroei is.

De heer Versloot verzoekt de Ubaghs schriftelijk te verduidelijken waar voornoemde aanname precies in de berekeningen van ABF wordt aangetroffen. Daarop zal dan vervolgens schriftelijk worden gereageerd.

De voorzitter zegt toe dat op basis van het verslag zal worden nagegaan of alle vragen zijn beantwoord.

Spreekster bedankt de heer Versloot en Schoemaker voor hun komst en toelichting, waarna zij de bespreking van dit agendapunt afrondt.

9. Presentatie Transformatie kantoren en uitplaatsing milieuhinderlijke bedrijven

De voorzitter deelt, onder verwijzing naar haar voorzittersmail mede, dat het niet gaat over transformatie kantoren. Dat komt later, gezamenlijk met de commissie MME, aan de orde. Vandaag gaat het om hinderlijke bedrijven en wonen.

Zij geeft vervolgens het woord aan de heer Prinsen.

De hand out van de presentatie van de heer Prinsen is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer De Heer informeert of er vanuit de PRS al concrete projecten naar voren zijn gekomen, die voorrang verdienen.

De heer Prinsen bevestigt, dat er vanuit de PRS al concrete plekken zijn (met name binnen de rode contour) waar kansen liggen. Op dit moment kan daarop niet verder worden ingegaan, omdat de onderhandelingen nog lopen.

De heer Driehuijs informeert of een ontwikkeling zonder het geld van de provincie niet doorgaat. De heer Prinsen antwoordt dat de € 3 ton niet uit de lucht komt vallen. Dat heeft ook te maken met de regels voor staatssteun. Gekeken wordt naar de reële waarde van het bedrijf bij verplaatsing op dit moment (kosten) en wat de exploitatie van de herontwikkeling zou kunnen opleveren na vertrek van het bedrijf, sloop en bouwrijp maken (opbrengsten). Zichtbaar is dat deze projecten allemaal een onrendabele top opleveren. De kosten liggen hoger dan de opbrengsten, waardoor de bedrijven niet gaan bewegen. Bij de overheidspartijen ligt de vraag wat het oplevert aan reductie van milieuhinder. De provincie levert alleen een bijdrage in het geval van een aantoonbare onrendabele top. De heer Driehuijs informeert of de onrendabele top wordt berekend op de woningbouw of op de totale ontwikkeling inclusief de nieuwbouw van het bedrijf op een nieuwe locatie. De heer Prinsen antwoordt, dat dit alleen wordt berekend op de woningbouw. De onrendabele top wordt in samenspraak met de provincie berekend en wordt eventueel ook nog extern getoetst.

De heer Joustra informeert of het mogelijk is, dat de criteria dusdanig worden gehanteerd dat per project sprake is van de keuzemogelijkheid, om het meest milieuhinderlijke eerst uit te voeren. De heer Prinsen antwoordt, dat het op die wijze in de vorige afwegingsronde is gegaan. Dat zal niet anders zijn .

De heer Thonon merkt op dat de provincie bij de Asfaltcentrale Utrecht een grote klapper had kunnen maken voor 1000 binnenstedelijke woningen. Geïnfomeerd wordt om welke gemeentelijke- en provinciale bijdrage het ging en of de provincie niet financieel had kunnen bijleggen. De heer Prinsen licht toe op dit moment alleen te kunnen aangeven, dat de verhouding ongeveer 1 op 5 was. Het lag voor de provincie niet in de rede om bij te passen, omdat in dat geval een aantal andere projecten geen doorgang had kunnen vinden.

De voorzitter bedankt de heer Prinsen voor zijn komst en toelichting, waarna zij de bespreking van dit onderwerp afrondt.

10. Voortgangsrapportage 2011 – 2012 herontwikkeling Fort Vechten

De heer Marchal merkt in algemene zin op dat het op basis van dergelijke rapportages lastig is te beoordelen waar het project financieel staat. Verzocht wordt in de volgende rapportage financieel inzicht te verstrekken op basis van begroot en gerealiseerd.

De voorzitter zegt toe dat dit zal worden doorgegeven.

De heer Driehuijs informeert, onder verwijzing naar de groslijst Termijnagenda, of nog een excursie wordt georganiseerd en zo ja, wanneer.

De heer Schoen deelt mede dat na overleg is besloten het werkbezoek in de eerste helft van 2013 te plannen, omdat het Liniecentrum dan ook nagenoeg is gerealiseerd.

Voor het overige wordt de Voortgangsrapportage ter kennisname aangenomen.

11. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter deze vergadering.